

За думою дума роєм вилітає,
Одна давить серце, друга роздирає,
А третя тихо, тихесенько плаче
У самому серці, може, й Бог не бачить.
Кому ж її покажу я,
І хто тую мову
Привітає, угадає
Великеє слово?
Всі оглухли — похилились
В кайданах... байдуже...
Ти смієшся, а я плачу,
Великий мій друже.
А що вродить з того плачу?
Богилова¹, брате...
Не заревуть в Україні
Вольнії гармати.
Не заріже батько сина,
Своєї дитини,
За честь, славу, за братерство,
За волю України.
Не заріже — викохає
Та й продасть в різницю
Москалеві. Це б то, бачиш,
Лепта удовиці
Престолові- отечеству
Та німоті² плата.
Нехай, брате. А ми будем
Сміяться та плакати.

30 декабря 1844
С.-Петербург

Гоголь Микола Васильович (1809—1852)—російський письменник. Т. Шевченко дуже високо цінував його творчість. У листі до В. М. Рєпніної він писав: «Перед Гоголем должно благоговеть как перед человеком, одаренным самим глубоким умом и самою нежною любовью к людям!» У вірші-зверненні поет висловив усвідомлення своєї ідейно-творчої близькості до російського письменника, якого назвав великим другом і братом. Особисто письменники не були знайомі.

1. *Богилова* — болиголов, отруйна рослина, бур'ян.

2. *Німота*— Т. Шевченко тут мав на увазі царську бюрократію, серед якої було в той час багато німців за походженням.